

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația  
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Conform regulamen. de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

# Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foale înscrise în Registrul de  
Publicații al Trib. Târnava-Mică  
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 300 Lei  
Pe 6 luni . . . 180 Lei  
Pentru străinătate 900 Lei**Foale bisericicească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă**

## Să ne cinstim eroii!

(+). Bună și cucernică a fost nspirația care l-a făcut pe Conducătorul Statului să se îndrepte, către toată suflarea română, cu rugămintea: „Rog Neamul întreg să închine un gând de credință și să-și îngenunche recunoștința în biserici pentru eroii dela Stalingrad“. Ceeace s'a și îndeplinit, întocmai, Dumineca trecută în toate lăcașurile de închinare, române, din cuprinsul Țării.

Cei ce înțeleg măreția unui ideal și aduc pentru isbânda lui și suprema jertfă, dându-și viața, aceia sunt vrednici să fie pomeniți cu pietate la jertfelnicele creștine în rugi fierbinți, și să le fie preamărită fapta dela înălțimea amvoanelor sfinte, ca pomenirea lor să intre luminoasă în conștiințe și pilda lor să slujască de îndreptar tuturor fiilor aceluiași neam. Iar bravii noștri luptători dela cetatea cu sinistru răsunet, prin vitejasca lor faptă de arme, s'au făcut vrednici de admirația și dragostea noastră a tuturor, și a întregii lumi de bine. „Generali, ofițeri, subofițeri și soldați, s'au luptat umăr la umăr până în ultimul cartuș“, spune comunicatul Comandamentului General German.

Poetul străbun știa care era crezul alor săi privitor la dragostea de glie și de țară, când prindea acest crez în nemuritoarele cuvinte: *Dulce et decorum est pro Patria mori*. Voinicii noștri de astăzi au ținut să facă dovada că și în vinele lor curge același sânge nobil ca într'ale stăpânilor de odinioară ai lumii. Un dușman hain și năpraznic vrea să ne cutropiască moșia, să ne stârpiască graiul și să ne sfărîme crucile de pe altare și credința din inimi. Oștile lui Mihaiu Vodă I cunosc prea bine primejdia, și de aceea luptă cu îndârjire dacă și demnitate romană. Credința creștină, cu luminile ei mai presus de fire, vine să le curețe simțirea și să le sfîntească jertfa, împrumutându-le aureolă de mucenicie. Bravii noștri arată cu fapta cât de justă-i observația unui cugetător și mare cuvântător bisericesc: „Patria și Biserica, sentimentul național și cel religios, departe de a se eschide unul pe altul, se întăresc împrumutat și unul se ridică prin celalalt“. (Lacordaire).

Morții noștri dela Stalingrad trăiesc. Trăiesc în inimile noastre, de unde nu-i va mai scoate nimeni și nimic, niciodată. Și trăiesc prin partea lor de razim trăiniciei Țării Române. Pentru că ei au murit, ca România să trăiască. Și ofranda măreață a vieții lor, adusă jertfă, nu poate fi decât bine primită la Atotputernicul, care va umili pe zănatecii răsvăriți și împotriva lui. Brațul ostașului român e unealtă a dumnezeirii într'o cumplită frământare pentru mai binele ce caută să vină după atâta urgie de câtă au avut parte mai ales neamurile mai mărunte.

## Bazele păcii

de prof. EUGEN POPA

Domnul Hristos a venit pe pământ făcându-l să răsune de cântece ce vesteau pacea, și s'a despărțit de ai săi, lăsându-le aceeași binecuvântare. Viața lui începe în timp ce discordiile lumii încetează sub domnia lui Cezar Augustus, și continuă stăpânită de iubirea ce constituie tot suflul Bunelor Vestiri.

De altfel pacea e ținta spre care lumea a fost întotdeauna ahtiată. Toți doresc liniștea ordinei (pacea) și nu este nimeni care să nu o vrea. „Chiar cei ce vreau războaiele, nu doresc altceva decât să învingă, căci luptând vreau să ajungă la o glorioasă pace“ (Sf. Augustin, De civ. Dei, l. 19, c. 13).

Mai ales astăzi, în frământările haotice ce turbură omenirea și distrug orice rânduială, pacea e așteptată ca raza de lumină în noaptea întunecată, ca odihna în drumurile grele, ca o regăsire a zbuciumatei istorii omenestii. Dorința păcii e universală și din abisul ființei noastre de indivizi și de neamuri e reclamată cu o supremă pasiune. Ordinea în lume, ce se anunță programatic de către cei ce acum sângerază pentru biruință, nu înseamnă decât înlăturarea războiului, iar rețezirile de linii ce limitează drepturi, sunt făcute în numele justiției, prin care neînțelegerea se vrea înlăturată.

Se vrea pacea și i se pregătește soclul: dreptatea. Dar Sf. Părinte a anunțat lumii de atâteaori că singură dreptatea ce taie și împărțește, nu poate garanta liniștea. Pentru că adevărata pace să nască e necesară și iubirea.

Această învățătură de altfel nu e nouă. Sf. Toma de Aquino, gânditorul ce umple de uimire pe toți cei ce se apropie să privească mărețele lui sinteze, — acuzat, de cei care închid ochii ca să poată spune că este întunec, de raționalizarea credinței și de un unanim ce diluiază spiritul evanghelic — el, a arătat cu atâta limpezime legătura dintre dreptate, iubire și pace. De vrea lumea de azi să ajungă la adevărată și statornică pace, să soarbă din învățăturile urgisitului dar mărețului ev mediu, peste care plutește luminos

*Smeriți ne plecăm genunchele în fața Proniei cerești implorându-i binecuvântarea peste belșugul de sânge ce vărsăm fără precupețire. — Cel de sus ne-a scos la soare din întunecul trecutului uragan al războiului de întregire. El ne va ajuta și în acest vifor prin care trecem spre reintregire. — Cu noi este Dumnezeu.*

geniul pătrunzător al realităților, Toma de Aquino! Ori, el afirmă cu magistrală competență: „pacea este rodul dreptății numai indirect, întrucât îndepărtează obstacolele ei, dar este rodul direct al iubirii, care o cauzează din însăși felul ei de a fi“ (2, 2, q. 29, a. 3, ad 3).

Dreptatea și iubirea au funcțiuni sociale. Dar pentru câștigarea și conservarea acestui suprem bun social, care este pacea, nu sunt suficiente preceptele dreptății, dacă în omenire nu este înrădăcinată adevărata, creștineasca iubire a aproapelui. Acest gând Sf. Toma îl dovedește cu multă pătrundere. El afirmă, anume, că funcțiunea socială a dreptății e mai mult negativă: ea împiedică păgubirea altora. Nu poate însă da celor lipsiți — și câtă nemulțumire din cauza valorilor de lipsuri ce copleșesc pe oameni! — un ajutor pozitiv. Aceasta o face iubirea. Ba chiar de multe ori și acolo unde există obligație de dreptate de a ajuta, dacă lipsește iubirea, ajutorul rămâne nul. Câte discordii sociale din cauza lipsei de dreptate faptică?!

Dreptatea și iubirea sunt născute să meargă mână'n mână pentru a satisface interesele, a asigura drepturile native și a împlini lipsurile celor ce trăiesc în societate. Ori, când interesele indivizilor și ale națiunilor sunt satisfăcute, drepturile asigurate și lipsurile împlinite, atunci pacea va domni deplin. Dar fără iubire aceste efecte sunt irealizabile. De aceea dreptatea trebuie să fie urmată de aproape de iubire, care să-i completeze deficiențele. Intotdeauna dreptatea va lăsa în urma ei mizerii fizice și morale și oameni despoiați; iar când se exercită riscă ușor a cădea în exagerare față de dușmanii ce trebuie pedepsiți, sau prea tardivă față de cei cărora trebuie să le dea drepturi. Iubirea vine să ajute, vine să-i amintească că și dușmanii sunt oameni care chiar atunci când sunt pedepsiți trebuie ajutați, sau vine să o atragă la împlinirea slujbei sale cu mai multă promptitudine.

Un alt motiv al unirii acestora e că nici o virtute adevărată (deci nici dreptatea) nu poate fi fără de iubire (2, 2, q. 24, a. 7). Este iubirea care vivifică, care înalță dreptatea. Dacă spiritul iubirii dispăre, zadarnice vor fi convențiile, inutile pactele, fără de rost legile ce vreau să reguleze raporturile sociale, și să asigure pacea între State.

De aceea cei ce pregătesc bazele păcii de mâine, asculte îndemnul Papei, ecou al vechilor învățături aquiniene. Acestea se bazează pe realitate, singurul sol granitic care să susțină durabil mărețe edificii. Pe lângă dreptate, gândească-se la iubire și primească

invățăturile scăldate 'n această virtute ale Sf. Evanghelii!

A despărți iubirea de dreptate e contrar realității. A nu ține seama de aceasta, înseamnă a duce speranțele lumii spre o universală disperare, lamentabil eșec al păcii fără iubire.

**P. S. Dr. Vasile Aftenie în vizitații canonice.** Anul 1942 a fost pentru P. S. Dr. V. Aftenie, Episcopul auxiliar al I. P. Valeriu Traian, anul vizitațiilor canonice. Adevărat drum de apostolie. În numele capului bisericii noastre, P. S. Aftenie, încă în luna Ianuarie 1942 a cercetat pe credincioșii noștri, civili și militari, din Transnistria (Tiraspol-Odessa). Apoi în primăvara aceluiaș an a văzut pe cei din Ploiești, Câmpina, Sinaia, Bușteni, și Moreni, precum și pe refugiații din Cadrilater, așezați în comuna Ferdinand I, jud. Constanța.

Cetitorii noștri au luat cunoștință de vizitațiile canonice din împrejurimile Blajului, făcute în luna August și Septembrie 1942, și de cele din Basarabia, Moldova și o parte a Olteniei din luna Oct., despre cari ziarul nostru a scris la timpul său.

De data aceasta înregistrăm cu multă bucurie o serie întreagă de alte parohii și așezări ale credincioșilor noștri pe cari P. S. Vasile le-a vizitat în cursul lunilor Noembrie și Decembrie 1942, făcând slujbe arhieresti chiar și în dieceza Lugojului și a Orăzii, cu aprobarea chiriarhilor respectivi. — Lăsăm să urmeze lista parohiilor cercetate:

Constanța (9-12. XI), Târgoviște (14-17. XI), Vatra Dornei (30-1. XII), Iacoveni (1-2. XII), Câmpulung (Bucv) (2-3. XII), Fundul Moldovei (3. XII), Ilășești (4. XII), Cacica (5. XII), Gura Humorului (6-7. XII), Rădăuți (8-9. XII), Dornești (10. XII), Cernăuți români uniți (11-13. XII), Cozmeni (13. XII), Pohorlăuți (Zastavna) (14. XII), Boian (Bucovina) (15. XII), Rarancea (15. XII), Cernăuți (Sadagura, Vișnița, Putila, ruteană) (16. XII), Suceava (trecece) (18. XII), Beleghet-Agăși (19. XII),

Craiova (24-26. XII), Târgu Jiu (26-28. XII), Turnu Severin (28-30. XII), Lugoj (30-2. I), Timișoara (2-4. I), Holod (Bihor) (4. I), Beiuș (5-9. I), Vintire (Bihor) (10. I), Dumbrăvița, Rogoz (12. I), Drăgești (13. I), Mociar (14. I), Arad (17. I).

P. S. Vasile a fost însoțit în Bucovina de Păr. Vasile Lupu din Copăceni (Turda), care i-a fost de mare ajutor pretutindeni în acest drum de apostolie. Credincioșii bisericii noastre au primit pe Arhiereu cu o bucurie de nedescris ascultând cu toții, fără deosebire de clasă socială, poveștile și predicile P. Sale dela slujbele arhieresti, și apropiindu-se de sfințele Taine.

În majoritatea lor refugiați, credincioșii se gândeau cu dor la slujbele din bisericile lor din Ardealul cedat, și se rugau Tatălui ceresc pentru pacea și dreptatea dintre popoare atât de dorită de toată lumea.

Tot așa de mare a fost și bucuria preoților noștri, cari au avut fericirea să primească în casele lor pe reprezentantul Mitropolitului Blajului, care le-a împărtășit binecuvântarea Cerului, ca să poată munci cu mai mult rod în ogorul Domnului. Și Tatăl ceresc va răsplăti însutit ostenele lor, de adevărați apostoli, cari s'au dus departe de locul de origine, numai și numai ca să nu rămână credincioșii fără păstor. Merită toată recunoștința bisericii.

Autoritățile de Stat și comunale au primit așa cum se cuvine pe Arhiereul care a coborât în mijlocul turmei dreptcredincioase. Semn palpabil, că oamenii dela conducere prețuiesc la justa ei valoare opera de apostolat. Prin concursul dat P. Sale spre a se putea deplasa cu ușurință prin parohiile din frumoasa Bucovina, cu mașini, căruțe și sănii, fiind în toiul iernii, au dat dovadă de înalte simțăminte creștinești. În aceasta privință s'au remarcat în mod deosebit și merită toată recunoștința bisericii Blajului: Dl General Calotescu, Guvernatorul Bucovinei,

Dl Lt. Col. Benția, Pref. jud. Rădăuți, Dl Lt. Col. D. Popovici, Primarul orașului Gura Humorului, Dl E. Gramatovici, Primpretorul plășii Gura Humorului, Dl Ing. VI. Bulat, Directorul Sălianelor Cacica, și autoritățile din Boianul Bucovinei.

S'a constatat cu acest prilej credința tot mai vie a intelectualilor noștri, cari n'au lipsit nicăiri dela aceste bucurii sufletești. În deosebi a impresionat participarea lor la slujba arhierescă din Cernăuți, unde se află în număr mai mare. Biserica armeno-catolică pusă la dispoziție de Il. S. Monsig. Lucasievici s'a dovedit neîncăpătoare.

Credincioșii bisericii rutene gr. cat., vizitați și ei în numele I. P. S. Frențiu au primit la fel de bine pe P. S. Episcopul auxiliar. În special la Cernăuți a fost o mare de oameni. Cuvintele P. S. talmăcite de Il. S. Păr. Vicar Simovici au pătruns adânc în sufletele celor prezenți. Tot așa și la Pohorlăuți și Cacica.

Pe data de 20 Ian. a. c., P. S. Vasile s'a reîntors la reședința din București reluându-și ocupațiile zilnice în Capitala Țării.

Corespondentul „UNIRII“

## Marturisire de crez astrist

Suntem universitari bucureșteni, cu dorința și voința sinceră de a polariza în jurul Astrului toate elementele bune, cu râvnă și înțelegere pentru idealurile pe cari, în timpurile atât de tulburi de azi, le nutrește creștinismul; tineri, ce au credința, că principiile morale nu sunt deloc perimate, și că elementele mari ale spiritualității creștine pot folosi încă — și în modul cel mai eficace — la organizarea și reorganizarea de mâine a vieții popoarelor.

Se află aci studențime unită dela toate școlile superioare din București. În această capitală a țării, unde se frământă de obicei ideile mari și de unde pornesc îndebște directivele de seamă pentru întreg neamul, în

## FOIȚA „UNIRII“

### Cum a ajuns Agârbiceanu canonic?

Reiau firul unor amintiri, de data aceasta mai recente, pentru a eterniza încă un moment din viața sărbătoritului Ion Agârbiceanu. Micile detalii, pe cari doresc să le public, vor fi și ele binevenite când se va scrie biografia marelui preot literat.

În discursul ținut la Blaj cu ocazia sărbătoririi sale, păr. Agârbiceanu a arătat, ce bine îi cade această atențiune din partea Bisericii; el nu era obicinuit cu distincțiile, doar abia către 50 ani a primit brâu roșu! Cazul, ce poate servi de exemplu multor impacienți, ni-l explicăm așa, că pe vremuri regimul dela Blaj nu era favorabil prea deselor distincții la cler: însuș regretatul Mitropolit Suciș a ajuns canonic, încă fiind cu brâu negru. Păr. Agârbiceanu, după 1916, a ieșit din legăturile arhidiecezei: refugiat în Moldova, a revenit, și în 1919 a ocupat postul de director al unui ziar politic. Alții — cum a spus-o chiar el cu ocazia spulberării unor afirmații insinuante — au ajuns directori, secretari generali prin minster, somități parlamentare, — el s'a mulțumit cu atât! Noi suntem siguri, că a dorit să servească și în această calitate, Biserica.

Destul că apostolatul desinteresat al presei, nedespărțit — pe atunci — de relațiile politice de partid, l-a adus pe păr. Agârbiceanu, la 1929, într-o stare de neant. Și, cum ne-a arătat el în discursul suspomenit, tot Biserica l-a ajutat: Exc. Sa Valeriu Traian i-a încredințat redactarea acelor minunate broșuri, cari au apărut în biblioteca „Agru“. Abia în 1930, când, după dimisiunea păr. Dăianu din postul de *protopop al Clujului*, s'a pus marea întrebare: cine-i va lua locul? i-a venit rândul părintelui Agârbiceanu. Spre marea bucurie a obștei, și desigur, și spre mulțumirea lui, că a revenit la slujba altarului.

Anul 1930 a adus și noua arondare a Provinciei noastre Mitropolitane, cu trecerea Episcopiei de Gherla la Cluj și cu creșterea Episcopiei Maramurășului. Arondarea formală ridică și grave chestiuni personale. — *Cum vă veți aranja la Cluj?* mi-am permis să-l întreb pe Exc. Sa Iuliu Hossu, cu ocazia unei mese la nu știu ce solemnitate. Și după ce din cuvintele Exc. Sale am înțeles că nici un canonic dela Gherla nu dorește să meargă la Baia-mare, am insistat asupra unor probleme de ordin personal în legătură cu viitoarea reședință la Cluj. Atunci Exc. Sa, perfect înțelegător, mi-a răspuns: *Dumnezeu le va arândui toate!*

Ca protopop la Cluj, Agârbiceanu a ajuns,

membru în comitetul central al „Agrului“ — la a cărei manifestații până aci, mi-se pare, nu luase parte. Și într-o serisoare, pe care mi-o trimitea la 28 Ian. 1931 regretatul canonic Dr. V. Bojor dela Gherla, acesta îmi raporta despre cele petrecute în ultimele ședințe ale comitetului central. Era la ordinea zilei redactarea unui regulament al Agrului, și proiectul prezentat de mine la congresul dela Sighet în 1930 a stârnit opoziție — azi poate neînțeleasă — din partea unor orădani, cari nu admiteau înființarea unei secții religioase în „Agru“. A rămas să se discute mai departe în comitetul central. Și prietinel V. Bojor îmi raporta că într-o ședință, ținută după aceea, memoriul dela Oradea a fost combătut de „fratele Agârbiceanu“; la secția literară a fost ales președinte „fratele Agârbiceanu“, care „ar fi abzis... fiind prea ocupat... Apoi tot el va fi, căci îl va scăpa bunul Dumnezeu de afacerile de azi“.

Prin aceste cuvinte, Bojor insinua ceva. La începutul scrisorii spunea că a fost la „prohodul și astrucarea colegului nostru canonic Vasile Pordea“. Iar la sfârșit — trecând peste chestia cu reducerea numărului capitalariștilor, la buget, ce se ventila atunci — spune \*)

\*) Pasajul ce urmează, îl reproducem din scrișoarea autorului, întocmai: cu spaționările prin puncte și ublinierile făcute de el!

acest loc unde clocotesc cele mai cumplite sentimente, dar în care nu arareori se ridică și cele mai dârze bastioane de rezistență a spiritului, în acest creșter al națiunii noastre, tineretul Bisericii unite e prezent, susținând demn, de multeori cu scumpe sacrificii de timp și energie, asociația aceasta, ale cărei rosturi vom să se integreze în modul cel mai desăvârșit în gândirea și disciplina creștină și națională a Blajului.

Se urmărește îndeaproape, ca membrii să se formeze cât mai temeinic din punct de vedere moral, pentru că noi suntem siguri că haosul actual, și groaznică turburare în care se sbat azi aproape toate popoarele lumii, este datorită în mare parte tocmai absenței unei serioase educațiuni morale și religioase, nesocotirii uneori cu un temerar cinism, alteori cu o uimitoare inconștiență, a celor mai elementare îndatoriri spirituale și morale ale persoanei umane.

Papa Pius XI numea de predilecție Acțiunea Catolică „lumen oculis meis“ (= lumina ochilor mei). Iar această expresie cuprinde în sine o întreagă doctrină, arată limpede, și cât se poate expresiv, calea sigură de bătătorit pentru generațiile noi. Nimeni nu poate ști dacă viitorul va însemna pentru Creștinism o perioadă de liniște și siguranță, ori dimpotrivă un timp de probă și aspre încercări, pentru a se verifica, încă o dată, stâlpii lui de rezistență. Tocmai de aceea de întărirea ori slăbirea înjghebărilor de felul Astrului, credem, că Superioritatea noastră bisericească este în gradul cel mai înalt preocupată.

Tineretul universitar ce poartă în cuget interesul pentru principiile Astrului încearcă, să fie, azi, în viața școlară, unde studiază din greu, și mâine în locurile de conducere, pe cari prin forța împrejurărilor le va ocupa, razimul și scutul omenesc al Bisericii acea „acies bene ordinata“ de care nu odată, ci de mii de ori, Neamul și Biserica a avut și poate avea încă nevoie.

Blajul fie sigur de filiala supunere pe care Astrul bucureștean înțelege să o aibă față de ideile, directivele și spiritualitatea cetății lui Ioachim Micu. Să fie incredințat

oricine că aici nu se vor încuiba gânduri și concepții streine de viața și soarta actuală, ori imediat viitoare, a Bisericii și a Neamului nostru. Că în acest scop tinerii universitari încearcă să se familiarizeze, în ședințele lor — atât cât îndatoririle severe și înalte și acestea, față, de carte le permit — zic, încearcă să adâncească toate problemele vitale ce ar putea azi, ori într'un viitor nu prea îndepărtat, să fie o bucurie ori o aspră încercare pentru Biserica și Neamul din care cu toții facem parte.

Traian Cosma

## Citind cartea: Râvna Casei Tale, a d. Emilian Vasilescu

1. Vremea noastră — spunea cândva d. profesor Nichifor Crainic, — cere conducătorilor Bisericii, o largă „orientare generală prin vreme“. Altfel, Biserica se vede surprinsă de evenimente“ (pag. 11). Mă gândesc la puternica *armătură a romano-catolicismului*, pe care nu văd de ce nu l-am admira, atunci când o merită. Căci de pildă când profesorul Emile Bréhier spuse într'un articol din Revue de Métaphisique et de Morale că nu există și nu poate exista o filozofie creștină, o ploaie de articole și cărți au apărut imediat, semnate de somități ca Jaques Maritain, Étienne Gilson, Garrigou-Lagrange, etc., pentru a pune la punct pe profesorul de istoria filozofiei dela Sorbona. (pag. 18). La noi, Academia Română a premiat o carte de filozofie: Existența tragică, a d. D. D. Roșca, în care se spune că existența este absurdă, (pag. 19.) și nu se găsește nimeni ca să arate că pentru creștini viața are un sens înalt (pag. 20).

2. Pledând pentru o *editură creștină*, scrie, că aceasta are să înceapă cu manuale de religie, romane religioase ca: Mamina, Fabiola, Quo vadis, etc. și nu trebuie să ne sfiim în această privință a imita marile edituri catolice pariziene: Gabalda, Beauchesne, Bonne Presse, etc. (pag. 53).

3. Fiind vorba de o publicație *bibliografică* bisericească spune: nu vom ajunge poate

curând să avem o lucrare de proporțiile marelui bibliografii romano-catolice intitulată *Nomenclator literarius theologiae catholicae*, alcătuită de călugărul iezuit H. Hurter. (pag. 65). Desigur că și (Biserica ortodoxă) ar putea face o *biblioteca de teologie* propriu zisă și una de vulgarizare în genul colecției „Bibliothèque catholique des sciences religieuses“. (pag. 72). Ba chiar și o *lucrare enciclopedică* ortodoxă (pag. 75.) s'ar putea face, pentru care ne trebuie legături strânse cu celelalte Biserici ortodoxe și informații ample, informații pe care nu este bine să ni le scoatem uneori din lucrările catolice ale unor Janin, Jugie sau D'Herbigny. (pag. 74). O astfel de lucrare ar face cunoscută ortodoxia direct, nu prin intermediul publicațiilor occidentale, sau prin acela al Institutului de cercetări orientale dela Roma, în fruntea căruia stă Mgr.-ul D'Herbigny. (pag. 77).

4. În occident s'a creat o *psihologie religioasă* și o *sociologie religioasă*. Ba chiar și o psihologie creștină și o sociologie creștină care încearcă să cunoască sufletul omenesc și viața popoarelor sub unghiul concepției creștine despre lume și viață. (pag. 93). Astăzi trebuie să folosim toate resursele științelor moderne pentru atingerea supremelor țeluri ale apostolatului creștin (pag. 97), mai ales în taina sf. spovedanii, unde și unul și altul au sentimentul că nu se pătrund în toate fibrele ființei lor, printr'o largă înțelegere a sufletului omenesc din partea preotului. (pag. 99).

5. *Spovedania* trebuie să fie pentru elevi (penitenți) un important moment de revizuire a conștiinței, iar pentru preot un moment foarte potrivit pentru a pune ordine acolo unde echilibrul vreunei conștiințe este rupt. (pag. 124). Deci unei atari spovedanii trebuie să-i premeargă orele de educație religioasă și cele de pregătire duhovnicească (pag. 124) De încheiere spunem și noi că psihologia și sociologia religioasă și creștină în occidentul catolic e într'o permanentă augmentare datorită în mare măsură Sf. Ignățiu de Loyola, primul iezuit, care a întemeiat exercițiile spirituale, azi de o du-

„Noi altcum ne grăbim cu complectarea vacanței dela noi... și cu alegerea persoanei... va fi *prea îndestulată* și *prea veselă* toată lumea... românească... fiind cea mai vrednică persoană a Bisericii noastre... Mai mult nu pot spune, dar cred că ai ghicit... nefiind greu de ghicit. Deosebit Rym. Frăția Ta... Te vei bucura mult... Azi am fost fost consultați de Episcopul — toți membrii capitulari. Vlădica a plecat la Cluj și cred că mâine alegem prebendat“.

Cum vedeți, regretatul prietin ținea să observe secretul oficial, de aceea nu spune tot. Și totuș spunea totul. Ori, eu în acel moment primisem deja informația, că Agârbiceanu va fi canonic la Cluj. Primul canonic, potrivit cu noua situație a Bisericii noastre la Cluj. Și ceice i-au urmat, au fost aleși din aceleași considerații.

Curând sau mai târziu, Biserica știe să onoreze vrednicia. Cu titlu de *canonic* au strălucit bărbați aleși ai Bisericii și neamului, încât la un moment dat, acest titlu a devenit cam alarmant. Și cazul acum relatat e o dovadă, cum *Dumnezeu le orînduiește toate!*

Nicolae Brînzeu

## Să ne obișnuim a fi darnici

de Dr. Nicolae Lupu

Răsfoind niște hârtii și reviste vechi, mi s'a oprit privirea asupra unui număr din revista *The far East*, (Răsăritul îndepărtat) din Melbourne, (Australia), dela

1 Sept. 1923, unde, între alte țări darnice și jertfelnice pentru Biserica și credința catolică, mai mult mi-a stârnit admirația Olanda, care e socotită ca țară calvină, iansenistă, protestantă și oricum, numai catolică mai puțin. Și într'adevăr, abia 35% din populația Olandei e catolică. Numărul credincioșilor supuși Romei Papale nu trece deci peste 2 milioane și jumătate. Dar această mână de oameni desvoaltă o activitate aproape de necrezut.

Las să urmeze câteva date culese din amintita revistă:)

Olandezii catolici aproape toți sunt închegați într'o societate înfloritoare, numită „a sf. Vincențiu de Paoli“, pentru promovarea credinței catolice. Au mai multe societăți de „Credință și Știință“, pentru promovarea religiei și a învățăturilor catolice în păturile intelectuale. Au o asociație pentru studiul științelor printre catolici, cu ramuri pentru drept, medicină, literatură și științe naturale, și o organizare complectă pentru deschiderea de universități catolice. Studenții catolici sunt bine organizați. Sunt societăți de ale muncitorilor și o „Uniune populară“ în fiecare dieceză. O mulțime de asociații de profesioniști, societate de tem-

1) Vezi și celea scrise de Puni-Doeschate în *Cultura Creștină*. a. 1940.

peranță creștină, Societatea Sfintei Cruci, pentru bărbați; a Sfintei Marii, pentru femei, și chiar o societate pentru bunăstarea morală a soldaților catolici.

Dela 1853 (până prin 1922) au restaurat 150 de biserici și au clădit mai multe de 500 noi, înzestrându-le cu orgă, ornate sacre, case pentru preot, etc., așa încât bisericile catolice din Olanda sunt adevărate opere de artă, iar cinstea și respectul pentru Casa Domnului este neîntrecut. Pentru înfrumusețarea Casei lui Dumnezeu, harnicii Olandezi catolici au jertfit nu mai puțin de 4 milioane și jumătate funți sterlingi engleji.

Catolicii sunt împărțiți în 5 dieceze, și fiecare dieceză își are câte un seminar mic — preparator, — și câte un seminar teologic, cari nu sunt întrecute de multe seminarii catolice din Europa.

Catolicii din Olanda n'au nici o subvenție dela Stat, cum n'au nici alte culte. Dar cu toate acestea, acea mână de oameni susține 10 seminarii diecezane, cu 130 profesori și 1500 studenți clerici, pentru misiuni în patrie. Au 650 de comunități religioase pentru bărbați și femei (congregații călugărești) și susțin 21 de Colegii (internate) catolice, 28 societăți pentru misiuni între păgâni, și 27 seminarii pentru misionari, cu peste 3000 de

rată de 3-20 zile, sau din 10-40 cuvântări în cari adevărurile veșnice se perândă ca într'un film de cinema, atât călugărilor și preoților cât și mirenilor și elevilor, la încheierea căora, părinții misionari în cadrul mărturisirilor, de cele mai multe ori generale, au prilejul să desrădăcineze relele, să redea bucuriile spirituale, împăcând pe penitent cu Dumnezeu.

Aceasta e Biserica catolică, după d. Emilian Vasilescu asistent la Facultatea de Teologie ortodoxă din București.

Pr. Oct. Fulicea

## Știri mărunte

**Sf. Părinte pentru bisericile avariate.** Bine de curând Vicarul Domnului a adresat cardinalului arhiepiscop, *Ascalesi al Neapolului* o scrisoare în care își exprimă durerea și compătimirea pentru victimele bombardamentelor britanice. În același timp Preafer. Părinte *Pius XII* a trimis aceluiaș cardinal, prin Emin. Sa Maglione, secretar de stat al Vaticanului, 50.000 lire italiene drept contribuție la repararea bisericilor din Neapol, cari au avut de suferit în urmă atacurilor aeriene dușmane.

**Serbare religioasă la Beiuș.** Elevi, dela liceul român unit „*Sămuil Vulcan*” din orașul nostru, grupați în societatea „*Bunavestire*”, au organizat în 2 Februarie a. c. la ora 4 d. m. în sală de gimnastică, un frumos și reușit festival, cu un program compus din 7 puncte. Programul a fost bine executat și cu întetesc urmărit de mulțimea ascultătorilor. La urmă elevul Păcurar cl. VIII-a în numele societății — din prilejul împlinirii alor 25 ani de ani de preoție ai păr. I. Teiușan și V. Popovici — le oferă o icoană și o candelă frumoasă drept recunoștință pentru fericitul eveniment pe care l-au ajuns cei doi dascăli dela această veche școală, unde se muncește cu sârguință și abnegație pe altarul culturii românești. Surprinși, răspunde Pr. Teiușan care mulțumește membrilor pentru acest gest pe care îl consideră un imbold la muncă în slujba idealului pe care îl servesc. (nc.)

**S'a luat act.** Comitetul Central al *Agrului* a făcut cunoscute Ministerului Culturii Naționale și a Cultelor desideratele Bisericii noastre, desbătute în Congresul General dela Blaj din Noemvrie a. t. La care scrisoare s'a primit răspunsul (Nr. 67485-1942 din 27. I. 43): „Ca urmare la adresa

studenți clerici, cari se prepară pentru misiuni afară din patrie.

În timpul când s'a făcut această dare de seamă în numita revistă (1923), catolicii din Olanda aveau 16 Episcopi misionari, 1300 preoți misionari, 1000 de surori călugărite misionare și vre-o 800 frați călugări, cari lucrau în 13 misiuni, prin Borneo, Brasilia, India de Vest, Porto-Rico, India de Est, Filipine, India, China și Java. Mai aveau apoi misionari prin Suedia, Norvegia și Finlanda.

Afară de acestea, catolicii olandezi mai susțin în fiecare dieceză orfeline, asiluri pentru copii nevoiași și creștini, pentru bătrâni și neputincioși, și chiar pentru așa numiții „orfani ai Justiției”, adecă pentru copiii celor întemnițați pentru delict și crime. Și toate le fac — după cum am amintit —, fără de nici un ajutor ori subvenție dela Stat, ci numai din contribuția credincioșilor, cari sunt, ca și la noi, oameni cu stăricică, puțini bogați, mulți muncitori prin fabrici, pescari, plugari, cultivători de vite, etc., dar toți sunt „catolici” nu numai cu numele, ci cu toată inima, și darnici în cel mai catolic și mai creștinesc înțeles al cuvântului.

(Va urma)

Dvs. Nr. 77-942, avem onoare a vă aduce la cunoștință că Ministerul a luat act de dezideratele Congresului General al „*Agrului*”, ținut la Blaj între 21-22 Nov. 1942. Realizarea acestor deziderate se va avea în vedere în cadrul legilor în vigoare. *Ministru* indescifrabil; p. *Director* Veștemean.

**Locale.** Dumineca viitoare, a Fiului rățacit, va predica în catedrală păr. *Ioan Moldovanu*, canonic mitropolitan despre: *Apostolatul mirenilor*.

— De praznicul *Intâmpinării Domnului* congregația de surori a „*Maicii Domnului*” a avut parte de mare și sfântă bucurie întru Domnul. În cadrele sf. liturghii arhieresti, slujită de I. P. S. *Valeriu Traian*, în sobor de preoți, în Biserica *Arhierilor* dela „*Institutul Recunoștinței*” au depus voturile 15 surori și au fost primite sărbătorește în congregație alte 25 de noi membri.

— Dumineca trecută, după sf. liturghie, s'a slujit în catedrală un parastas pentru eroii căzuți la Stalingrad. A pontificat păr. *Nic. Popp*, canonic mitropolitan.

**Expoziție românească la Veneția.** Marți, de *Intâmpinarea Domnului*, a fost inaugurată la *Veneția*, în sala *Napoleonică* a *Palatului Regal*, *Expoziția de Artă Populară Românească*, fiind cinstită și de prezența *Altețelor Regale* *Ducele și Ducesa de Genova*, *marchizul de Pinola*, d. *Dall'Armi*, *primarul Veneției*, și altă lume selectă, care a rostit și un elogios cuvânt ocașional, răspunzându-i d. *Alex. Bădăuță*, secretarul general al *Min. Propagandei Române*.

**Recensământul arhivelor și bibliotecilor diecezane din Italia.** Din însărcinarea Sf. Părinte, *Cardinalul Giov. Mercati*, bibliotecarul și arhivarul *Bisericii romane*, a adresat episcopatului italian o scrisoare, invitându-l să ia măsurile de lipsă pentru inventarierea tuturor arhivelor și bibliotecilor diecezane. Scopul este de a cunoaște tot ce conțin aceste *Biblioteci și arhive*, pentruca aceste comori să poată fi la dispoziția cercetătorilor trecutului. Se va redacta apoi un inventar general al scrierilor de seamă din diferitele dieceze, ce se va păstra în arhiva Sf. Scaun.

**Cardinal rănit** După cum află din Roma agenția *Rador* (5. II. 43), *Emin. Sa Cardinalul Luigi Lavitrano*, arhiepiscop de *Palermo*, a fost rănit la o mână de schijele unei bombe ce căzuse asupra palatului arhiepiscopesc, cu prilejul uneia din recente bombardamente întreprinse de aviația britanică.

**Guvernul italian radical remaniat.** Printr'un recent decret regal, echipa ministerială italiană a fost supusă unei schimbări neașteptate: au fost înlocuiți 9 miniștri și 3 subsecretari de stat. *Contele Ciano* a fost numit ambasador al *Italiai* pe lângă *Sf. Scaun*. *Ducele* e acum titularul alor șase departamente: *Președinția Consiliului*, *Afacerile Străine*, *Răsboiul*, *Aerul*, *Marina* și *Agricultura*.

**Spre știre.** Prefectura jud. *Târnava Mică* — *Serviciul Administrativ* — face cunoscut celor pe cari îi privește că *examenul de capacitate* cerut de *Codul Funcționarilor Publici*, se va ține la *Prefectura Județului* în zilele de 9 și 10 *Martie 1943*. Cei interesați să ceară cât mai grabnic informații amănunțite dela numita autoritate, candidații având să-și înainteze actele trebuitoare cel mai târziu până în seara zilei de 6 *Martie 1943*.

**Știință nouă.** Redactorul sportiv german *Hans Borowik* a înființat un centru de cercetări asupra istoriei sportului, care în viitor va fi introdusă în *Academiile de exerciții fizice* ca materie de examen. *Finlanda* și *Norvegia* s'au aliat acestei inițiative, care a și rodit câteva lucrări de specialitate.

**Reichleiterii și Gauleiterii la Führer.** Invitați de *Führer*, în ziua de 7 *Febr. c.*, s'au întrunit la *Cartierul General German* toți *Reichsleiterii* și *Gauleiterii*. *Führerul* le-a vorbit cu acel prilej despre situația militară și politică, asigurându-i că are cea mai deplină încredere în biruința finală. Totodată și-a exprimat convingerea că oprirea vremilor de azi, dă nașunii germane o forță imensă ce o face de neînvinc.

**Termen prelungit.** E bine să se știe că *Ministerul Finanțelor* a prelungit termenul de schimbare a monetelor metalice de 5, 10 și 20 Lei, fabricate din metal galben, după cum urmează: 1. Monetele de 10 și 20 lei au putere circulatorie până la 30 *Aprilie 1943*. După această dată, și până la 30 *Iunie 1943*, se vor primi în plata impozitelor

covenite Statului. 2. Monetele de 5 lei au putere circulatorie până la 31 *Mai 1943*. După această dată, și până la 30 *Iunie 1943*, se vor primi în plata impozitelor datorate Statului.

**Măsuri de prevedere.** Atât *Germania*, cât și *Anglia*, fac încordări extraordinare în vederea celor ce o să urmeze. Un decret mai recent german ordonă ca toți bărbații, dela 16 la 65 de ani, și toate femeile (fără copii mici) dela 17 la 43 de ani să se prezinte la oficiile de muncă pentru îndrumări de executat numai decât. Excepție fac ceice lucrează în diferite întreprinderi, apoi elevii, elevele, preoții și străinii. — În *Anglia* vor intra în curând în vigoare trei noi ordonanțe cari prevăd munca obligatorie pentru femeile măritate ce nu au copii, și sunt în vârstă între 18—40 de ani.

## Telefonul „Unirii”

**Am primit abonamentul pe 1943:** *Balomir*, *Deva*; *Rusu*, *Aiud*, 59 Lei pe 1942; *Oficiul parohial*, *Vaidacuta*.

**O. Deva.** Primit 250 Lei, din cari 200 Lei pe 1942.  
**M. Deva.** Primit 300 Lei, din cari 250 Lei pe 1942.  
**Maior, Grebeniș.** Confirmăm primirea sumei de 1000 Lei, abonament pe 1943 și Vă mulțumim pentru suprasolvire și incurajarea ce ne-o arătați.

**Oficiu parohial Șibot.** Suma trimisă prin of. prot. s'a transpus în abonamentul anului curent.

**M. Brad.** Confirmăm primirea sumei de Lei 250 în contul abonamentului pe anul curent.

**Dr. R. Brașov.** Primit 500 Lei, din cari 450 pe 1941 și 1942, iar restul s'a contat pe 1943.

**Mageru, Chișineu.** Primit 250 Lei, din cari 100 Lei pe 1942, iar restul s'a contat pe 1943.

**Dr. Pop, Garansebeș.** Am primit ambele sume și 400 Lei am achitat *Cult. Creștine*. Numerii ceruși i-am trimis, asemenea și cartea dela *Librărie*.

**M. Constanța.** Am primit abonamentul pe o jumătate an.

**L. Teiuș.** Am primit 500 Lei, în contul abonamentului și Vă mulțumim.

**Am primit abonamentul pe 1943:** *Oficiul parohial Istin*; *Oficiul parohial Sănnicolaul mare*; *Sima Perța*; *Casa Națională Făgăraș*; *Oficiul Parohial Pecica*; *Felecan Turna-Severin*; *Oficiul parohial Certege*; *Dr. Aciu Ineu*; *Bercioroski București*; *Martinaș Gherăești*; *Spinean Agârbiciu*; *Cristea Lugoj*; *German Sâmboleni*.

**Trif, Arad.** Primit 300 Lei, din car 50 Lei s'au contat pe 1943.

**Corodean Tg. Jiu.** Am primit 50 Lei diferența de abonament pe 1943.

**Petean Tg. Jiu.** Confirmăm primirea abonamentului pe 1941 și 1942.

**Am primit aboament pentru susținere și exprimăm mulțumirile noastre:** *Dr. Cârje Făgăraș* 500 Lei; *Repede Caransebeș* 500 Lei, *Albini junior Zlatna* 500 Lei. *Dr. Iustin Nestor Blaj* 500 Lei.

**Serg. T. R. Pop Vasile oficiul poștal militar 22.** Am primit suma de 250 Lei ce ne-ați trimis în contul abonamentului.

**Oficiul parohial Șiria.** Primit 300 Lei, din car 50 lei s'au contat pe 1943.

## FRIDERIC HÖNIG ARAD STRADA BARIȚIU 10-21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată  
la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată. Rechizite și s'au de fier pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

